

Motion till riksdagen

1987/88:T4

av Lars Werner m. fl. (vpk)

med anledning av prop. 1987/88:33 om säkerheten
för barn i bil m. m.

Säkerhetsåtgärderna för barn som färdas i bil har länge varit alltför bristfälliga och eftersatta. Det är därför mycket positivt att regeringen nu framlägger förslag i denna fråga.

Tyvär är propositionen något oklar på en del punkter, något som troligen hade undvikits om man i samband med propositionen hade framlagt förslag till lagtext. När inte detta gjorts, förutsätter vi att riksdagen ges tillfälle att yttra sig även över den lagtext som regeringen i föreliggande proposition aviserar.

Privata transporter

Vad gäller säkerheten för barn över sju år föreslås att dessa skall använda den ordinarie bilbältesutrustningen. Vi vill här uppmärksamma remissvaren från bl. a. konsumentverket och barnmiljörådet, som påpekar att kompletterande utrustning (bälteskuddar) krävs för att uppnå optimal säkerhet för barn upp till tioårsåldern. Vpk anser därför att det är rimligt att kräva att t. ex. taxibilar och skolskjutsar skall kunna tillhandahålla bälteskuddar. Det är även lämpligt att biluthyrningsfirmor skall kunna bidra med denna service.

När det gäller barn under sju år föreslås att dessa skall använda särskild skyddsanordning och när detta ej finns skall de använda bilbältesutrustningen. Naturligtvis anser vi det viktigt att man så långt som möjligt försöker uppnå optimal säkerhet för de små barnen. Att landstingens utlåningsverksamhet av spädbarnsstolar når alla berörda föräldrar är av utomordentlig vikt, och regeringen bör undersöka om ytterligare initiativ från riksdagens sida krävs för att detta skall bli fallet.

Vad gäller ansvaret för att barnet är fastspänt anser vi, liksom propositionen, att ansvaret måste åligga föraren. Dock har vi svårt att se konsekvensen av det i propositionen föreslagna undantaget för yrkesförare. Vi anser att det är rimligt att även t. ex. taxichaufförer skall kunna tillse att samtliga passagerare färdas säkert. Att undantag från detta får göras för de barn som är så små att de ej kan använda bälteskudde/bilbälte är rimligt, bl. a. av utrymmesskäl. Dock anser vi, som ovan påpekats, att även taxi skall kunna tillhandahålla bälteskuddar. Kostnaden för detta, i förhållande till den förbättrade säkerhet som uppnås, är ringa. Utrymmesmässigt kan heller ej finnas några större hinder.

Skolskjutsning

Mot. 1987/88

T4

Propositionen föreslår att bilbälte skall användas vid skolskjutsning, när sådant finns. Vi anser att det är av synnerlig vikt att möjligheterna att få dispens för att använda personbilar och småbussar som saknar bilbältesutrustning blir ytterligt minimala och att arbetet med att inreda s. k. långa taxibilar med bilbälten och utmönstringen av fordon med s. k. skolskjutsinredning kraftigt påskyndas.

Propositionens och arbetsgruppens argument att "det är nödvändigt att det skapas möjlighet att medge dispens för dessa fordon så att inte i det korta perspektivet skolskjutsmöjligheterna i kommunerna reduceras i onödan", tycker vi är minst sagt fejt! Det kan väl ändå inte vara orimligt att ställa det kravet på kommunerna att barnen skall färdas någorlunda säkert till den obligatoriska skolan?!

Vi vill här instämma med TCO:s remissyttrande om att en tvingande skrivning är nödvändig, i vilken det klart framgår att det är huvudmännens skyldighet att anlita fordon som är utrustade med bilbälten för samtliga barnpassagerare.

Ett krav som vi i stället anser bör ställas i detta sammanhang är att det blir obligatoriskt för kommunerna att tillhandahålla en bra fungerande skolskjutsverksamhet med hög säkerhet för eleverna. Som situationen är idag är skillnaden stor mellan olika kommuner. Skillnaden beror inte i första hand på trafiksituationen eller på hur farlig skolväg barnen har, utan på hur mycket pengar kommunerna anslår till denna verksamhet.

Vpk yrkar därför att regeringen får i uppdrag att snarast framlägga förslag till obligatorisk skolskjutsning som uppfyller nödvändiga säkerhetskrav samt att se över möjligheterna till statsbidrag till detta.

I propositionen föreslås att vanliga bussar som används i skolskjutsverksamheten ej skall omfattas av bälteskravet. Detta instämmer vi i. Dock föreligger här ett stort problem i och med att antalet sittplatser många gånger kraftigt understiger antalet barn som färdas. Det behöver väl ej påpekas att säkerheten blir lidande av att det sitter tre-fyra barn på varje dubbelsäte, medan andra får ståplats i gången. Detta problem finns även vad det gäller småbussarna och i viss mån även taxi. Uttryckliga bestämmelser krävs därför för att minska antalet åkande till en rimlig nivå. För att detta ej skall gå ut över möjligheterna för skolbarnen att erhålla skolskjuts över huvud taget, måste detta kombineras med ett obligatorium för kommunerna att tillhandahålla skolskjutsar.

Angående barn i förskoleåldern ansluter vi oss till de yttranden som gjorts av bl. a. socialstyrelsen. Det är nödvändigt att säkerheten garanteras också för barn under sju år, vid t. ex. skjutsning inom förskolans ram och transporter av barn på dag- och familjedaghem. Vi yrkar därför att regeringen snarast framlägger förslag om hur säkerheten skall förbättras på detta område och att regeringen får i uppdrag att tillse att utvecklingen av mindre utrymmeskrävande skyddssystem för barn påskyndas.

Vad gäller tidpunkt för ikraftträdandet av bilbälteskravet i skolskjutsar föreslås i propositionen den 1 augusti 1988. Mot bakgrund av att det redan förra året aviserades att en reglering på detta område var att vänta, anser vi

det obefogat att vänta till detta datum, när övriga bestämmelser föreslås träda i kraft den 1 mars. Vi yrkar således att samtliga bestämmelser om bilbälte för barn under 15 år skall träda i kraft den 1 mars 1988.

Mot. 1987/88

T4

Hemställan

Mot bakgrund av det här anförda föreslås

1. att riksdagen beslutar att hos regeringen begära att den aviserade lagtexten skall innehålla krav på att taxi och skolskjutsar skall tillhandahålla bilbälteskuddar,

2. att riksdagen beslutar att hos regeringen begära att initiativ snarast tas för att förbättra säkerheten i bil för barn under sju år,

3. att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om ansvaret för yrkesförare,

4. att riksdagen beslutar att hos regeringen begära att den aviserade lagtexten, i vad det gäller skolskjutsar, skall innehålla en tvingande skrivning om att det är huvudmännens skyldighet att anlita fordon som är utrustade med bilbälten för samtliga passagerare,

5. att riksdagen beslutar att hos regeringen begära förslag om skyldighet för kommunerna att tillhandahålla en bra fungerande skolskjutsverksamhet med hög säkerhet för eleverna samt att behovet av eventuellt statsbidrag för detta undersöks,

6. att riksdagen beslutar att hos regeringen begära att tidpunkt för ikraftträdande blir den 1 mars 1988 för samtliga i propositionen föreslagna bestämmelser.

Stockholm den 11 november 1987

Lars Werner (vpk)

Bertil Måbrink (vpk)

Jörn Svensson (vpk)

Jan Jennehag (vpk)

Hans Petersson (vpk)

i Hallstahammar

Nils Berndtson (vpk)

Inga Lantz (vpk)

Margó Ingvardsson (vpk)

Viola Claesson (vpk)

